

RECTORS DE LA PARRÒQUIA DE ROJALS (ANYS 1725-2001)

Josep Mª CONTIJOCH CASANOVAS

L'objectiu d'aquesta recerca és deixar una relació cronològica dels rectors l'església de Rojals des del 1725 als nostres dies ja que, entrant al segon mil·lenni, conserva encara el caràcter de parròquia independent.

L'església fou l'estament més estable, més significatiu i ressaltant de Rojals. Rutllà fins i tot quan les administracions civils se n'anaren en orris. Per tant no és d'estranyar que la figura del rector fos omnipresent en el llarg dels segles, i en la majoria d'ocasions protagonista dels afers i frisanques del poble.

La recerca dels rectors s'ha portat a terme mitjançant el seguiment dels llibres parroquials de naixements, casaments i òbits. Aquests llibres són diferents volums —cinc en total— que engloben el període de temps que va del 1725 fins els nostres dies. Alguns dels volums romanen a l'Arxiu Arxidiocesà de Tarragona, concretament els volums III de cada relació documental, però no així els anteriors, que es devien perdre o, si encara existeixen, es troben en un altre arxiu, de moment ignot.

Pel que fa als llibres de moviments demogràfics posteriors al 1725, són els toms IV de cada disciplina (els anteriors no se sap on han anat a parar). El tom IV de batejos s'acaba l'any 1880; el mateix volum de defuncions, el 1908; i el d'òbits, el 1914. Segueixen els toms V, que són els que encara

s'utilitzen, i que es troben pràcticament a les primeres pàgines, la qual cosa permet d'observar el poc moviment que la parròquia ha tingut, i té, en els temps moderns.

Certs motius fan pensar que hi devia haver un altre llibre "de comentarís", una mena de noticiari que reflectia els esdeveniments ressaltants de cada època, que devia exposar el mossèn de torn. Aquesta hipòtesi la formula l'autor d'aquest treball pel fet de disposar d'una fotocòpia que, al seu dia, li fou facilitada, on es detalla el moment en què el mossèn de 1825 prenia possessió de l'abadia, tot fent constar amb minucios detall el seu mal estat (aquesta fotocòpia li fou lliurada amb motiu d'haver comprat precisament l'abadia els anys 70). També recorda haver escoltat comentar a algun altre recercador de dades els comentaris dolorosos que havia escrit el mossèn dels anys de la guerra del Francès, en els tràgics moments en què es preveia l'entrada de l'exèrcit invasor; unes dades que hem trobat en la nostra recerca.

Els llibres parroquials els escrivien els rectors en castellà i en català, segons la influència que una i altra llengua tenien en cada època. Uns capellans signen el nom en castellà i altres en l'idioma de la terra, però n'hi ha que signen amb el primer i es valen del segon per redactar les partides. Els arquebisbes són anomenats normalment en castellà, especialment pel que fa al segle XVIII, i fins a mitjans del segle XIX.

El nombre d'inscripcions anuals anteriors al segle XX oscil·la entre una mitjana de 25 partides per als naixements i unes 15 a 20 per a les defuncions, mentre que d'esporis se'n registren anualment de 10 a 15. Després van decreixent a mesura que passen els anys, fins arribar a l'any 1950, en què no hi consta cap defunció. Tampoc n'hi ha cap dels anys 1971 a 1979, i del 1981 al 1982. Les partides de defunció dels últims anys del segle XX són generalment de persones foranes, amants de Rojals, que volgueren ser enterrades allí. La més destacada és la d'un súbdit austríac que, sense tenir cap arrel a Rojals, hi va voler ser enterrat per haver-se enamorat en vida dels seus paratges i vistes.

En els llibre de naixements també hi figuren las relacions nominals dels nens que rebien el sagrament de la confirmació, que coincidia invariablement amb la data de visita del Sr. Arquebisbe.

De l'examen dels esmentats llibres, se'n poden treure algunes anècdotes atraients:

- La referència que fa Tomàs Boronat el 1881 respecte a la conducta observada en els seus fidels. Diu: "Que en el presente año han cumplido con el precepto de la Comunión y Confesión todos los feligreses de esta parroquia menos unos cuantos perezosos"; i segueix amb la relació nominal

de les persones “informals”... que curiosament tots són homes! Però hi ha un afegitó de disculpa: “Yo creo que algunos de éstos habrán cumplido porque han estado fuera algún tiempo”. Condescendent mossèn Tomàs...

- De les guerres carlistes hi consten tres defuncions: dues de soldats carlins i una altra d'un isabelí. L'aficiació d'un d'ells devia ser del tarannà del mossèn, ja que en parla amb profusió de detalls, com el cos d'exèrcit i regiment a què pertanyia.

- La inscripció feta el 4 de març del 1915 a nom simplement de “Juan José”, tot i que el finat tenia 77 anys. ¿Devia ser una persona procedent de l'hospici?

- El 25 d'agost del 1919, es celebra per l'ànima de difunt Josep Roig Escoté una missa “amore Dei”, denominació de missa que es repeteix en altres fidels.

- El rector Josep Roca, a més de practicar la medicina holística, devia tenir les facultats del notari (primícia que encara modernament tenen reconeguda), en redactar un testament el 17 d'octubre del 1924.

- El dia 1 de gener del 1930 figura en el llibre de naixements la inscripció d'una noia que havia estat batejada pels seus pares en trobar-se en perill de mort. Potser fou casualitat o oblit, però el nom de pila no figura en la partida.

- El dia 17 de maig del 1932, a la partida de defunció d'Antònia Vallverdú, se cita per primera vegada en l'obituari que la senyora esmentada havia fet testament a la notaria Vilalta de Montblanc, en lloc de fer-lo a la Parròquia. La difunta ja devia ser una avançada.

- De la partida de defunció de Julia Madrazo Fernández, inscrita l'1 de novembre del 1935, cita textualment: “... mandé dar sepultura al cadaver de Julia, sillera, de 39 años de edad, natural de Valladolid, hija de Ángel y Guillerma, casada con Primo de Ribera Expósito,¹ sillero, natural de Pamplona. Falleció de muerte natural a las 8 de la mañana del día anterior.” (Hi ha una nota marginal que diu: “Tratándose de transeuntes he dado crédito a sus manifestaciones”). Podríem preguntar-nos: ¿Què hi feien dos transeünts “silleros” de Valladolid a Rojals, en aquells temps en què s'hi havia d'arribar a peu?

- Els anys 1940 i 1945 figuren les partides de dos germans en les quals, malgrat que moriren en cinc anys de diferència, hi diu lacònicament: “No recibió los santos sacramentos”. ¿Devien ser *rojós* els tals germans?

¹ Es grafia lleugerament el segon cognom per ressaltar els altres dos precedents.

• Sembla que diverses mestres del segle XX tingueren la mala sort de perdre-hi fills a Rojals: així hi morí la filla de la mestra Sra. Bessa, natural d'Aitona; el fill de la professora Rosa Guix, de Sant Martí de Tous; i, finalment, la mestra Antònia Puig de Tudela, del Catllar, també hi perdé altra filla.

• I per acabar, el 9 d'abril del 1903 es bateja Joan, que és citat com fill de pares desconeguts. ¿Devia haver estat abandonat a Rojals?

TAULA DELS RECTORS

Anys	Nom del rector	Notes	Observacions
1725-1730	Pau Gibert	franciscà	Atès per franciscans de Sant Francesc de Montblanc.
	Pere Tomàs	íd.	L'últim fou Fra Pere.
1731	Josep Montaner Murtra	plebà	
	Francesc Molner	substitut	
1731	Buenaventura Feix	caputxí	Hi féu una sola inscripció.
tanca l'any	Agustí Ferrer	franciscà	
1732-1751	Francesc Torroella Abellà	vicari	
1751-1767	Jaume Llaberia	16 anys	Visita pastoral de l'arquebisbe Joan Lario.
1767-1772	Josep Moncusí	5 anys	
1772	Manuel Bofill		
	Esteva Codina	21-nov.	Nova visita pastoral de l'arquebisbe Joan.
1772-1783	Cristòfol Franqués	11 anys	L'any 1778, un parell de partides d'un franciscà. El 1780 nova visita del mateix arquebisbe Joan.
1783-1785	Maties Bertran	2 anys	
1785-1791	Gabriel Vilella	6 anys	El 30-10-86, nova visita de l'arquebisbe Joan.
	(Rector de la reforma de 1789)		El 18-5-88, visita de l'arquebisbe Josep Anton Bergadà.
1791-1794	Ignasi Sabater	3 anys	El 6-6-92, visita de l'arquebisbe Bergadà.
1794-1808	Francesc Cugat	14 anys	

1808-1809	Josep Montserrat	1 any	
1809-1815	Magí Serra	6 anys	
1815-1825	Pau Cantó	10 anys	
1825-1830	Josep Anguera	5 anys	
1830-1833	Jeroni Tarragó	sense data	
	Josep Martí	sense data	
	Ramon Bergadà	sense data	
1833-1835	Pau Sans	2 anys	Hi consta el dia de cessament: 16-6-35.
1835-1855	Joan Porrera	20 anys	29-7-58: visita de l'arquebisbe Joan Domingo Calbó.
1855-1856	Josep Puig	1 íd.	
1856-1858	Josep Vallvé	2 íd.	ecònom
1858-1858	Pere Brull (vicari de Farena)	mesos	substitut
1858-1861	Vicenç Queralt	2 anys	regent
1861-1863	Salvador Sabaté	2 anys	
1863-1863	Josep Anglès	mesos	prevere
1863-1864	Jaume Sagristà	mesos	regent
1864-1864	Joan-Josep Mariné	mesos	vicari perpetu
1864-1878	Ramon Felip i Huguet	14 anys	Hi figura el seu nom en escriptura.
1878-1887	Tomàs Boronat	3 anys	El 1882, visita de l'arquebisbe Benito.
1887-1899	Lluís Rius	6 anys	
1899-1908	Francesc Porta	9 anys	
1908-1915	Joaquim Girona	7 anys	
1915-1924	Josep Roca	9 anys	capellà versat en medicina
1924-1931	Ramon Mur Figuerola	7 anys	
1931-1933	Josep Sugrañes	2 anys	
1933-1934	Miquel Amorós	1 any	
1934-1934	Hermenegild Ciurana	mesos	accidental?
1934-1936	Benjamí Altés	2 anys	Expulsat pel Comitè Antifeixista.
21-7-36	Josep Martorell	un dia	L'última anotació, amb aquesta data.
1936-1939	<i>Església clausurada</i>		Església tancada per ordre del Comitè.
1940-1945	Josep Martorell	5 anys	La primera inscripció és del gener del 40.
1945-1946	Ramon Muntanyola	mesos	Poeta, i autor del llibre del cardenal Vidal i Barraquer.

1946-1949	Josep M ^a Doltras	3 anys	
1949-1955	Ramon Boqueras	6 anys	Organista de Montblanc
1955-1957	Vacant		Oficial, però suposadament atès per Montblanc.
1957-1967	Josep Torres	10 anys	
1967-1987	Francesc Giménez Porcuna	20 anys	Director Col·legi de la Mercè.
1987-1998	Armand Puig Tàrrrech	11 anys	Remodelador de l'església.
1998-	Albert Palacín Artigas		Plebà de Montblanc

RECTOROLOGI

DEL 1725 AL 1730

Suposadament “seu vacant” al signar els llibres de la Parròquia franciscans de Convent de Sant Francesc de Montblanc, entre altres: Pau Gibert, Pere Tomàs...

ANY 1731

Devia seguir la mateixa condició de “seu vacant” atès que hi figuren les signatures de Josep Montaner Murtra, i Francesc Molner (el primer, plebà de Montblanc i el segon, suposadament substituït d'aquell). Tanmateix al final de l'any continuen els franciscans Agustí Ferrer i els dos esmentats en els anys 25 al 30.

DEL 1732 AL 1751. FRANCESC TORROELLA ABELLÀ

Aquest rector signa amb el títol de vicari de Rojals.

DEL 1751 AL 1767. JAUME LLABERIA²

Mossèn Jaume regí la parròquia durant un espai relativament ampli de temps —16 anys—, si considerem la mitjana normal d'estada rectoral. En aquest interval hi signa una sola inscripció un caputxí de Valls anomenat Bonaventura Feix. El 14 d'agost del 1767 consta la visita pastoral de l'arquebisbe de Tarragona Mons. Joan Làrio Lancis, probablement aprofita-

² Aquest mossèn podria ser aquell rector que cita el llibre de reculls anecdòtics de Rojals, *Ràfegues muntanyenques*, del relat “La finestra de l'Abadia”, ja que, figurant que l'estada a Rojals va ser de 16 anys, consta en el llibre parroquial que la substitució li fou feta al cap de pocs dies de la visita pastoral del Sr. Arquebisbe. El llibre en qüestió s'inspirà en versions orals que han anat de boca en boca, algunes d'elles esdevingudes probablement de segles.

tant la festa de la Mare de Déu del dia 15. D'aquesta visita, com de les posteriors, se n'aixecava acta. La d'aquest any la signà el secretari de l'Arquebisbat, el Rvd. José Bernardo de Cartagena.

DEL 1767 AL 1772. JOSEP MONCUSÍ

En aquesta època també es portà a terme el primer cens raonat del regne, anomenat Cens de Floridablanca. A Rojals hi quedaren reflectits fins i tot els qui no sabien llegir. A finals de l'any 1772 apareixen en breus espais de temps: Manuel Bofill i Esteve Codina, fet sorprenent i potser motiu perquè arribés novament l'arquebisbe Mons. Joan Làrio en visita pastoral, ocorreguda el 21 de novembre del 1772. Aquest cop el secretari que firma l'acta era una persona amb noms més propis de la terra. L'arquebisbe referit era molt actiu o preocupat, atenent a la freqüència de desplaçaments que va fer a un lloc tan recòndit com era Rojals aleshores, on només s'hi podia pujar a l'om de cavalleries.

DEL 1772 AL 1783. CRISTÒFOL FRANQUÉS

Mossèn que també féu llarga estada a Rojals: 11 anys, si bé en l'interval hi consten algunes partides subscrietes pel franciscà, del convent de Sant Francesc de Montblanc, Esteve Codina. El 1786 l'arquebisbe Joan puja novament a Rojals en visita pastoral. El rector era home lletrat, ja que les seves actes són redactades amb una cal·ligrafia impecable i la primera pàgina del llibre fou orlada amb acurats dibuixos. S'hi fa menció del papa Climent XIII i del rei Carles III.

DEL 1783 AL 1785. MATIES BERTRAN

No tenim dades concretes del seu rectorat.

DEL 1785 AL 1791. GABRIEL VILELLA

El 30 d'octubre del 1786, visitava pastoralment Rojals l'arquebisbe Armanyà, i el 18 de maig del 1788 arribaria al poble amb el mateix fi l'arquebisbe Josep Anton Bergadà, amb la qual cosa el mossèn rebé en l'interregne dues visites pastorals d'arquebisbes diferents. Gabriel Vilella fou el rector promotor de la primera reforma de l'església romànica, en què s'allargà la part de l'est de l'edifici de manera que s'aconseguí una major cabuda per acollir l'augment demogràfic que tingué el poble en aquest segle. Aquesta reforma també afecta el campanar d'original estructura. Assenyala aquesta efemèride el frontispici de la porta d'entrada, grafiat amb l'any 1789.

DEL 1791 AL 1794. IGNASI SABATER

El mossèn rebé l'arquebisbe Bergadà en visita pastoral el 6 de juny del 1792.

DEL 1794 AL 1808. FRANCESC CUGAT

Aquest sacerdot va veure el canvi de segle, del XVIII al XIX, com el plebà Palacín ha vist el XX i el canvi de mil·lenni. Episodis transcendentis i coetanis foren la invasió francesa a Espanya, i la dimissió de Carles IV i el nomenament com a rei de Josep I. Aquest rector deixà escrit que a Rojals s'esperava l'entrada dels francesos, i dies més tard anunciava l'afusellament d'un rojalenc al paratge denominat "les Eres".

DEL 1808 AL 1809. JOSEP MONTSERRAT

Segueix la guerra del Francès. A Andalusia es lliurava la batalla de Bailén.

DEL 1809 AL 1815. MAGÍ SERRA

D'aquest temps existeix un document que guarda zelosament una família de Rojals pel qual el rei Ferran VII nomena alcalde d'aquell poble un besavi o rebesavi del posseïdor del document. L'esmentat document és dissenyat dins una barroca exposició d'escuts heràldics reials, així la requesta de títols nobiliaris que ostentava el rei, que evidentment posposaven al primer epígraf de "Rei d'Espanya i de les Espanyes".

DEL 1815 AL 1825. PAU CANTÓ

Sense dades específiques del rector Pau Cantó.

DEL 1825 AL 1830. JOSEP ANGUERA

Comencen les guerres civils del segle XIX, esdeveniments que no reberen cap comentari de Mn. Josep Anguera.

DEL 1830 AL 1833. JERONI TARRAGÓ, JOSEP MARTÍ I RAMON BERGADÀ

¿Hi hagué inquietud a la parròquia de Rojals perquè en tres anys s'haguessin anomenat tres rectors? ¿Aquestes inquietuds devien ser motivades per l'esclat de la Primera Guerra Carlina (1833-1839)? ¿Aquelles intranquil·litats devien motivar la visita pastoral de "l'Arquebisbe Antonio" el 30 de juliol del 1833? Amb la desorientació que regnava, ni tan sols

quedà reflectit en l'acta el nom sencer del dit arquebisbe, grafiat a la vegada en castellà. L'11 de juny del 1832 ens consta una visita pastoral de l'arquebisbe Benito.

DEL 1833 AL 16 DE JULIOL DE 1835. PAU SANS

D'aquest rector és de l'únic que hi consta la data exacta del cessament. De tota la llarga cadena rectoral no n'hi figura cap més. Pau Castellà veuria esgarriat els primers moments de la desamortització de Mendizábal per mitjà de la qual a l'Església en general i als ordes religiosos en particular se'ls prenien els béns immobles.

DEL 16 DE JULIOL DE 1835 AL 1855. JOAN PORRERA

Sens dubte el rectorat més llarg dels tres últims segles, atès que Josep Porrera estigué a Rojals 20 anys (amb la qual cosa també podria ser ben bé el protagonista d'aquell relat del llibre *Ràfegues muntanyenques*). Mossèn Porrera viuria també les conseqüències de la llei Mendizábal, si bé a l'església regular no li va representar cap seqüela, i per tant la parròquia de Rojals quedaria desafecta de qualsevol mal. Durant aquest període seguia la Primera Guerra Carlina amb totes les seves conseqüències i, com hem indicat a la introducció, d'aquest període són els enterraments de soldats carlins i isabelins, en raó dels enfrontaments esdevinguts a les Muntanyes de Prades entre els dos bàndols.

DEL 1855 AL 1856. JOSEP PUIG

No en tenim notícies d'interès.

DEL 1856 AL 1858. JOSEP VALLVÉ (ECÒNOM)

Poc temps regí la parròquia.

ANY 1858. PERE BRULL (SUBSTITUT)

Devia ser amb caràcter accidental, atès que era vicari titular de Farena. Hi fou només uns mesos.

DEL 1858 AL 1861. VICENÇ QUERALT (REGENT)

En el temps que fou rector de Rojals va rebre la visita pastoral de l'arquebisbe Joan Domingo Calbó; mentrestant, a Montblanc es construïa la casa pairal dels Parlet a la muralla de Sant Francesc.

DEL 1861 AL 1863. SALVADOR SABATÉ

En aquest període els rectors hi eren per poc temps.

ANY 1863. JOSEP ANGLÈS (PREVERE)

Devia ser rector accidental, si tenim en compte el poc temps que ocupà el càrrec.

ANYS 1863 I 1864. JAUME SAGRISTÀ (REGENT)

Tot i que conicidí amb un canvi d'any, aquest religiós només s'estigué uns mesos a Rojals.

ANY 1864. JOAN-JOSEP MARINÉ (VICARI PERPETU)

En el llibres no consta d'on era vicari perpetu aquest mossèn. De Rojals no ho devia ser, ja que només hi estigué uns mesos.

DEL 1864 AL 1878. RAMON FELIP I HUGUET

Amb ell s'aconseguiria acabar amb el seguici de rectors accidentals anteriors ja que estigué al poble 14 anys (per tant, fou un dels longeus). D'aquest capellà en sabem el segon cognom per haver actuat de notari en una escriptura de compra-venda d'un mas de les rodalies del poble, el dit de Jaumet.

DEL 1878 AL 1887. TOMÀS BORONAT

Sense dades.

DEL 1887 AL 1899. LLUÍS RIUS

L'arquebisbe Tomàs seguia vigilant la seva diòcesi en arribar a Rojals el dia 24 d'octubre del 1890.

DEL 1899 AL 1908. FRANCESC PORTA

Clergue que visqué el canvi de segle just l'any següent de la seva presa de possessió. El dia 16 d'octubre del 1903 acudeix de nou a Rojals, en visita pastoral, l'arquebisbe Tomàs.

DEL 1908 AL 1915. JOAQUIM GIRONA

El 16 d'octubre del 1920, només un any després del seu nomenament, Rojals tindria el goig de rebre en visita pastoral l'arquebisbe Francesc Vidal i Barraquer.

DEL 1915 AL 1924. JOSEP ROCA (ECÒNOM)

Eclesiàstic que presencià el final i els anys posteriors a la dita Primera Guerra mundial, o Gran Guerra.³ Veuria la instauració de la Mancomunitat de Catalunya,⁴ però també la Revolució d'Octubre a Rússia i l'ascens del comunisme. Especialment penós li devia resultar llegir els fets del Desastre d'Annual del 1921, on moriren fins i tot montblanquins.

DEL 1924 AL 1931. RAMON MUR FIGUEROLA

Visqué com a rector de Rojals els últims anys de la monarquia i l'esdeveniment de la Segona República.

DEL 1931 AL 1933. JOSEP SUGRAÑES

Coincidí amb la consolidació de la República i la instauració de la Generalitat de Catalunya.

DEL 1933 AL 1934. MIQUEL AMORÓS.

Durant aquesta etapa tingué lloc el bienni del govern de dretes republicà.

ANY 1934. HEMENEGILD CIURANA

Rector provisional.

³ Aquest sacerdot és, amb molta probabilitat, el prevere del relat "El Capellanot" citat en el llibre *Ràfegues muntanyenques*. Ho esgrimeixen els redactats que anotava a les partides de defunció, dels quals n'ha quedat constància en els llibres parroquials: indiquen que el curat havia de tenir coneixements de medicina, ja que a la partida de defunció del veí Joan Òdena Serra (pàg. 15-A del llibre d'òbits) escriu que morí per apoplexia; la mort d'Antònia Pàmies Calaf (pàg. 19) fou per assistòlia; i, finalment, a la partida de defunció de Teresa Vendrell Fort (pàg. 25), hi consta com a morta per col·lapse cardíac, termes tots molt propis de la morfologia mèdica i inaudits en el vocabulari comú de l'època. El fet que aquest capellà fos coetani de l'epidèmia de tifus o grip de la Gran Guerra coincideix amb la versió del veí de Rojals Joaquim Ollé Isern, persona que comptava més de 80 anys a la segona meitat del segle XX, i per tant era un adolescent madur els anys 20. Aquesta versió d'Ollé li serví a l'autor per il·lustrar el relat d'aquell llibre.

⁴ En l'arxiu civil del poble de Rojals hi ha una carta de la Mancomunitat de Catalunya sol·licitant a l'Ajuntament de Rojals que se li enviï una relació de les paraules autòctones usades en les contrades, i que se n'abstinguessin en el cas que fossin rares, a fi de confeccionar un diccionari múltiple de la llengua catalana (l'Alcover-Moll). Entenem que aquesta carta no es va contestar, no per falta de ganes, sinó per poca esma, ja que l'Ajuntament estava tan arruïnat que ni tan sols podia desplaçar l'alcalde a Tarragona quan ho sol·licitaven les autoritats provincials.

DEL 1934 AL 1936. BENJAMÍ ALTÉS

Fou l'últim sacerdot resident a Rojals. Amb ell es tancava l'abadia, que a la dècada dels anys 40 s'enderrocava perquè amenaçava ruïna. Aquell venerable sacerdot ha mort fa poc, quan rondava el centenar d'anys. Fou foragitat de Rojals pel Comitè Antifeixista els primers dies de l'alçament militar però, a diferència del capellà refugiat a Mas Mateu, se li va respectar la vida. El 30 d'agost de 1935, mossèn Altés va rebre la visita pastoral del bisbe auxiliar Manuel Borràs, que l'any següent seria afusellat al coll de Lilla.

21 DE JULIOL DEL 1936

Hi consta una única partida subscripta pel sacerdot Josep Martorell. Es tracta d'una anotació de defunció d'un noi de 19 anys. Aquesta defunció fou atesa en secret a casa del noi i l'acta fou signada segurament en el mateix lloc en romandre l'església tancada "por haber estallado la revolución roja", segons aclareix l'acta. Els llibres parroquials els salvà la coneguda família rojalenca de Cal Ros (Escoté), i així quedaren salvaguardats de la ventada destructiva d'aquells anys.

DEL 1936 AL 1939 (ANYS DE LA GUERRA CIVIL)

Església clausurada.

DEL 1940 AL 1945. JOSEP MARTORELL

A partir d'aquesta època i d'aquest mossèn els rectors deixen de ser residents al poble, i hi arriben periòdicament els diumenges i per a les atencions espirituals més puntuals. Després de la Guerra Civil hi figura com a primera partida una anotació del 1940. Això no vol dir que no es donés assistència religiosa al poble des del febrer del 39, en què a la parròquia hi anirien sacerdots eventualment. En lapses de temps no hi figura cap inscripció. A partir d'aquí entrem a l'època contemporània de l'església de Rojals, i els sacerdots que segueixen han estat o són coneguts de la nostra generació.

DEL 1945 AL 1946. RAMON MUNTANYOLA LLORACH

Natural de l'Espluga de Francolí, s'estrenà com sacerdot a Guimerà (Lleida). A més de Rojals fou encarregat de la majoria de parròquies de muntanya com Farena, Mont-ral, Prenafeta, Senan, els Omells (d'aquí vindria el seu conegut acudit)... Essent vicari de Montblanc es mereixé l'afecte de la capital de la Conca, que li ha dedicat un cèntric racó. A Rojals hi pujava per als serveis espirituals d'urgència i els diumenges. Com és

sabut, Mn. Muntanyola fou un notable poeta i escriptor, autor del llibre *Vidal i Barraquer, Cardenal de la Pau*.

DEL 1946 AL 1949. JOSEP Mª DOLTRAS ESCODA

Nascut a Poboleda, s'ordenà l'any 1946, i féu de rector de diferents pobles de muntanya, entre ells Prades i Farena. Encarregat de Rojals, al mateix temps compartí la cura d'ànimes de Mont-ral. A Senan hi féu un excel·lent magisteri.

DEL 1949 AL 1955. RAMON BOQUERAS LLORT

Natural de Reus, esdevingué un notable músic. S'inicià en la disciplina musical a l'escolania de Saragossa abans de professar. Després fou coadjutor dels joves d'Acció Catòlica i organista de Santa Maria de Montblanc. Exercí el ministeri en 11 pobles diferents, i encara tenia temps per dedicar-se a l'ensenyament. A Rojals hi fou encarregat; hi pujava els diumenges, o el dia que hi havia alguna urgència.

DEL 1955 AL 1957

No hi ha cap anotació en els llibres. Aquest bienni fou el més depauperat de Rojals i rere l'emigració massiva d'habitants hi quedaren només tres famílies, al poble. Hi pujaria el vicari de Montblanc. Malgrat aquesta pobresa, això no fou obstacle perquè l'11 de juny del 1955 hi efectués una visita pastoral el cardenal Benjamín de Arriba y Castro.

DEL 1957 AL 1967. JOSEP TORRES I ROSELL

Natural de l'Espluga de Francolí, arribà a Montblanc de vicari l'època que s'encarregà de Rojals. També fou professor de l'acreditat Col·legi de la Mercè. Propi de la seva genuïna sensibilitat espiritual fou el fet que aconseguí instaurar la bona harmonia entre totes les famílies de Rojals: si bé no eren moltes, assolí agermanar-les fermament, fet no escaigut des de temps antics.

DEL 1967 AL 1988. FRANCESC GIMÉNEZ PORCUNA

Director del reconegut i prestigiós Col·legi de la Mercè, compartí aquesta funció amb la d'encarregat de la Parròquia de Rojals. Mossèn Giménez posseeix un ampli i excel·lent currículum eclesial, entre d'altres càrrecs, delegat diocesà d'Ensenyament, director del Secretariat Diocesà de Vocacions, director de la revista diocesana *Església de Tarragona*, gerent de

la Residència Sacerdotal, director del Col·legi Seminari Pontifici, i cap del Departament de Mitjans de Comunicació Socials. En els moments actuals exerceix el càrrec de rector de la populosa Parròquia de Sant Francesc de Reus. Suposadament tots aquests càrrecs els ha pogut dur a terme en virtut del seu brillant dossier acadèmic, atès que és llicenciat en teologia, i posseeix les llicenciatures civils en filologia hispànica i en magisteri. En l'època en què fou rector de Rojals hi féu la visita pastoral l'arquebisbe Josep Pont i Gol. Mossèn Giménez va batre a Rojals el mateix rècord d'estada dels rectors de segles anteriors si comprovem el seus 20 anys de missió que, com hem dit, compartia amb els càrrecs de director i professor al Col·legi de la Mercè.

DEL 1988 AL 1998. ARMAND PUIG I TÀRRECH

És el Gabriel Vilella del segle XX i, igual a aquell mossèn de 1789, "l'Armand" (conegut així per la joventut) segueix amb el que podríem dir la seqüela de rectors intel·lectuals, en ser doctor i llicenciat de la Sagrada Escripura, i llicenciat en teologia, virtuts que el portaren a ser el coordinador de l'edició moderna de la Bíblia catalana interconfessional. Mossèn Armand ha estat el remodelador de la reconstrucció moderna feta a l'església romànica de Rojals, connotacions que han quedat reflectides en l'opuscle que es va editar l'any 1988 sota el títol *L'última reforma de l'església de Rojals*. Les obres foren inaugurades per l'arquebisbe Ramon Torrella i Cascante el mes de setembre del 1993. Mossèn Armand, seguint el camí pastoral de mossèn Torres, aconseguí reportar a l'església la majoria d'habitants del poble (molts d'ells forans de segona residència), en fer una labor pedagògica admirable. En agraïment a la seva tasca la Comunitat de Veïns li va dedicar un passatge del poble.

DEL 1998 FINS A L'ACTUALITAT. ALBERT PALACÍN I ARTIGAS

Plebà de Montblanc, responsabilitat que compagina amb la rectoria de Rojals. Seguint la línia intel·lectual dels anteriors, ha estat també professor del Col·legi de la Mercè i d'un institut de secundària de Valls. Ordenat el 1963 després de cursar estudis a l'Escola Gregoriana de Roma, on es va doctorar en teologia. Es diplomà posteriorment en ciències de l'educació i es llicencià en llengua i literatura catalanes a la Universitat de Tarragona. Després ha exercit amb molt de profit diferents càrrecs, com ara el vicariat episcopal de la Conca, la Segarra, l'Urgell i les Garrigues. Persona afable, segueix amb la mateixa admirable labor pastoral a Rojals, que comparteix amb l'arxiprestat de la Conca de Barberà, i que, amb ventura, sigui per molts anys.